

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szöllősi László (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Karas Monika (címe) ügyvéd által képviselt (l.r. alperes neve, címe) I. rendű és (ll.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 30-án kelt 33.P.24.275/2012/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt és az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, valamint az I. rendű alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg 48.000 - 48.000 (Negyvennyolcezer-negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ezt meghaladóan fellebbezési költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a ... című napilap ...-i számában megjelent „...” című „...” alcímű cikkben közöltek miatt terjesztett elő sajtó-helyreigazítás iránti keresetet.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett ... című napilapban 8 napon belül a ... rovatban az eredeti cikkel azonos betűméretben hozza nyilvánosságra az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: Lapunk ... napján megjelent számában a „...” című cikkünkben azt a valós tény, hogy a ... korábbi vezetőjének, ...-nak érdekeltségi körébe tartozó cégek is kerültek ki győztesként a ...-pályázatokon, abban a hamis színben tüntettük fel, mintha a ... támogatásokat a ... vezetőjének személyes kapcsolatára tekintettel, szabálytalanul kapták volna.”Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül bruttó 40.000 forint perköltséget.

Felhívta az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az Államnak a NAV külön felhívására 3.600 forint illetéket, míg felhívta a felperest, hogy fizessen meg az Államnak a NAV külön felhívására 32.400 forint illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a Pp. 342. § (1) és (2) bekezdésében, a 343. § (1) bekezdésében, a Magyarország Alaptörvényének IX. cikkében, a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1), (2), (3) bekezdésében, 10. §-ában, 12. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakra, valamint a PK 12, 13, 14. és 15. számú állásfoglalásban írtakra, továbbá az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB számú határozatának és a 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatának indokolására hivatkozott.

Vizsgálta, hogy a perben a felperes keresetösségi joggal rendelkezik-e. A felperes által hivatkozott körülmények és csatolt bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperest ha nem is olyan széles körben, ahogy azt a helyreigazító közleményében feltüntette, de megilleti a perindítás joga. Tényként állapította meg, hogy a felperes neve a cikkben többször is szerepel, említve, hogy ő volt az egyesület korábbi (szocialista) vezetője és a cikk több alkalommal is egyértelműen utal személyére, amikor a korábbi vezetésről, vezetőségről beszél.

Rámutatott arra, hogy az érintett közlemény vizsgálata során az átlagolvasó mércéjével a cikket összességében vizsgálva kellett eldöntenie azt, hogy a felperest az érvényesíteni kívánt igény megilleti-e. Bár tény, hogy a cikk több, felperes által sérelmezett állítása közvetlenül nem tartalmazza a felperes nevét, sőt egyes állítások az egyesületet, illetve harmadik személyeket (...-t, illetve egyes társaságokat) érintenek, mégis megállapítható, hogy a cikk megfogalmazása, egyes állításai egyértelműen a felperesre vonatkoznak és azt a látszatot keltik, hogy a közleményben szereplő egyesületnél feltárt jogsértések a felperes elnökségi tevékenységével, vezetői pozíciójával összefüggésben következtek be. Erre tekintettel a keresetösségi jog részben megállapítható.

Ezzel szemben nem tudta megállapítani a felperes keresetösségi jogát a ...-t érintő, valamint a fiktív utak elszámolásával kapcsolatos közlésekkel összefüggésben, mert az előbbi esetben egyértelműen ...-ra, míg utóbbi esetben az egyesület vezetőire és nem kifejezetten a felperes személyére vonatkoztak a közlések.

Külön-külön vizsgálta a helyreigazító közleményben szereplő kérelmek megalapozottságát. Ennek során nem találta alaposnak a felperes azzal kapcsolatos kérelmét, miszerint a ... a felperes elnökségének ideje alatt szocialista kifizetőhelyként működött, miután álláspontja szerint önmagában az, hogy az alperesi cikkben az újságíró a megismert és feltételezett visszaélések folytán az egyesületet szocialista kifizetőhelynek nyilvánította, egyértelműen véleménynyilvánításnak minősül, függetlenül attól, hogy megfogalmazása esetlegesen tényállítás formájában történt.

Nem találta megalapozottnak a felperes arra irányuló kérelmét, miszerint az alperes valótlanul állította, hogy a felperest leváltották, holott valójában maga mondott le az elnöki tisztségéről. Akként foglalt állást, hogy ez az alperesi közlés olyan lényegtelen tévedésnek tekinthető, amely miatt sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

Ugyanilyen okból kifolyólag nem tartotta megalapozottnak azon kérelmeket sem, amelyek a ... és a ... részére nyújtott pályázati felhasználások hovafordítására, vagy az elkészült honlap más honlappal való egyezőségének mértékére vonatkoztak. Arra a meggyőződésre jutott, hogy lényegtelen, a cikk egésze és mondanivalója szempontjából közömbös az a körülmény, hogy a ... nevű egyesület a kapott,összecszerűségében nem vitatott támogatást csak honlap fejlesztésre és kiadvány készítésre használta-e fel. Ugyanígy lényegtelennek minősítette azt, hogy a honlapok felépítése teljes mértékben vagy csak majdnem teljes mértékben egyezik-e meg. Rámutatott arra, hogy a cikkbeli közlések lényegi mondanivalója nem abban állt, hogy a kapott összeget pontosan mire használták fel a szervezetek, hanem abban, hogy a felpereshez valamilyen módon köthető egyesületek részesültek, mégpedig megkérdőjelezhető módon a pályázati pénzüsszegekből.

Elfogadta az alperes azon védekezését, miszerint az alperes jogosult volt beszámolni arról, hogy a ...-nál olyan visszaélések gyanúja merült fel, amelyek az előző vezetés idejére vezethetők vissza, mivel az eljárás folyamán igazolta, hogy az egyesület vezetője büntetőeljárást is kezdeményezett a történetek folytán, amely tényt végül a felperes sem vitatott.

Utalt arra, hogy a bírósági gyakorlat töretlen a tekintetben, hogy a PK 14. számú állásfoglalásban szereplő eljárás fogalmát tágan kell értelmezni, azt alkalmazni lehet és kell bármilyen formalizált eljárásra, így az a büntetőügyben tett feljelentésre is kiterjed. Megjegyezte azonban, hogy a mentesség a sajtót csak abban az esetben illeti meg, ha az eljárásról tárgyilagosan számol be, ha a tájékoztatás a valóságnak megfelelő. Bár jelen esetben az alperes a feljelentés tartalmáról az eljárás állásának megfelelően számolt be, ez nem zárja ki azt, hogy felelőssége megállapítható legyen, ha a felperes bizonyítja, hogy bár a tájékoztatás a valóságnak megfelelő, de a való tényeket hamis színben tünteti fel, például oly módon, hogy egyes tényeket elhallgat és ezáltal torz kép alakulhat ki az olvasóban.

Mindemellett a felperes kereseti kérelmét részben megalapozottnak találta. Kifejtette, hogy a felperes az eljárás során nem vitatta azt, hogy a cikkben szereplő cégek vonatkozásában - az ott említettek szerint - érdekeltsége áll fenn, mint ahogy azt sem, hogy ezen cégek pályázatokon a cikkben szereplő összegeket elnyerték, így az alperes terhére valótlán tényállítást megállapítani nem lehetett. Ugyanakkor a felperes okiratokkal bizonyította az alperesi állításokkal szemben azt, hogy a ... által kiírt pályázatokon nyertesként kihirdetett cégek közül a felperes érdekeltségi körébe tartozó cégek nem szerepeltek kiugró számban, részesedésük összesen alig haladta meg a 10 %-ot a nyertes pályázatok között, illetve volt olyan időszak, amikor ezen társaságok támogatásban egyáltalán nem részesültek. Elfogadta azt a felperesi érvelést is, hogy a nyertes pályázatok egy részének kiválasztása során a felperes már nem volt az egyesület vezetője, amely tény elhallgatása alkalmas arra, hogy a való tényeket hamis színben tüntesse fel. Miután a PK 15. számú állásfoglalás értelmében a bíróság a helyreigazítás szövegét a kérelem és ellenkérelem keretei közt belátása szerint állapíthatja meg, nem volt akadálya, hogy annak megállapítására kerüljön sor, miszerint az alperes azt a való tényt, hogy a felperes érdekeltségi körébe tartozó cégek is nyertek a ...-pályázatokon abban a hamis színben tüntette fel, hogy erre a felperes jogszabálysértő törvénytelen befolyása, közbenjárása eredményeként került volna sor. Bár az alperes a

valóságnak megfelelően számolt be arról, hogy a felpereshez mely cégek köthetők, azok milyen összegben részesültek a pályázati forrásokból, azonban elhallgatta azt a körülményt, hogy e cégek által elnyert pályázatok száma - a cikkbéli „jellemzően” fordulattal ellentétesen - nem tekinthetők kiemelkedőnek, jelentős arányt nem képviselnek, illetve ezek egy részének elbírálása idején a felperes már nem volt abban a helyzetben, hogy elnöki tisztségét felhasználva bármilyen befolyással bírjon a döntésre.

A perköltségviselés tárgyában a felperes pervesztességére figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján határozott, az illeték mértékét az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja, a 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg és annak viseléséről ugyancsak a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésében és 15. §-ában foglaltakra is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes, valamint az I. és II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a keresetnek teljes egészében történő helyt adást kérte. Álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság nem folytatott le teljes körű bizonyítási eljárást, a rendelkezésre álló adatokból pedig helytelen jogi következtetést vont le.

Kiemelte, hogy a sérelmezett írás a ... elnöki pozíciójában betöltött tevékenységével egyértelműen, kétséget kizáró módon összefüggésbe hozható, az az egyesület működését érintő állítólagos visszaélések és szabálytalanságok elkövetésével kapcsolatos, amely visszaélések és szabálytalanságok a cikk szerint az elnöksége idejére tehetők, személyes tevékenységére, illetve mulasztására vezethetők vissza és azt a hamis látszatot keltették, hogy a ... szocialista kifizető hely volt.

Ugyancsak személyhez fűződő jogsérelemként értelmezhető a II. rendű alperes azon közlése, amikor az elnöki pozícióból történő leváltásáról ír, hiszen a leváltás fogalma mélyen megalázó, különös tekintettel arra a körülményre, hogy maga mondott le korábbi tisztségéről.

Értelmezhetetlen és elfogadhatatlan az, hogy az elsőfokú bíróság nem találta sérelmesnek azon II. rendű alperesi nyilatkozatot, miszerint az egyesület vezetői fiktív utakat számoltak el. Kiemelte, hogy az alperes nem csatolt be semmilyen dokumentációt az állítólagos fiktív utak elszámolásával kapcsolatosan állításainak igazolására.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékok hiányában valósnak fogadta el azon II. rendű alperes által tett nyilatkozatot is, miszerint a ... 4,32 millió forint összeget nyert volna egyik honlapja kialakítására. Valójában a honlap elkészítésének ellenértéke nettó 720.000 forint volt, a ... pedig nem adott megbízást 5,8 millió forint értékben a II. rendű alperes által hivatkozott ún. ...-nek. A törvényszék úgy fogadta el ezen alperesi állításokat, hogy nem hívta fel az alpereseket a tények bizonyítására vonatkozó kötelezettségeire. A II. rendű alperes által megtett nyilatkozatok tényállításnak minősülnek, nem pedig véleménynyilvánításnak, értékelésnek.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem járt el megfelelően akkor, amikor a bizonyítással kapcsolatos speciális szabályokat nem megfelelően vette figyelembe, ezáltal eltért a korlátozott bizonyítás lehetőségétől, az alperes részére az első tárgyalást követően is engedélyezte a bizonyítékok előterjesztését.

Mindemellett utalt arra, hogy megfelelően bizonyította azt, hogy a sérelmezett közlés az alperesek részéről megtörtént, a valótlan vagy hamis színben feltüntetett tényállítás személyére vonatkozik, továbbá, hogy a helyreigazítást törvényes határidőn belül kérte. Ehhez képest az alperesek a törvényi követelménnyel ellentétben nem bizonyították, hogy a kifogásolt közlemény szövege megfelel a valóságnak, ezen bizonyítási kötelezettségre a bíróság sem hívta fel a figyelmüket, mégis a tényállításaikat valósnak fogadta el.

A perköltség tekintetében az első fokú ítélet megváltoztatását a tényleges pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel kérte.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezésükben az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, a felperes keresetének a teljes elutasítását kérték.

Fenntartották azon álláspontjukat, hogy a felperes keresetösségi joga hiányzik, tekintettel arra, hogy a kifogásolt megállapítások nem a személyére, hanem az általa korábban vezetett egyesületre vonatkoztak. A cikk kifejezetten az egyesület pályázat-elbírálását említette, míg a felperes személyét csak abban a kontextusban, hogy korábban az egyesület elnöke volt, valamint 2002-2006. között ... is. A felperes személyét az írás annyiban érintette, hogy a megnevezett győztes pályázókhoz milyen személyes kapcsolat fűzi. Ezek tényét azonban a felperes nem cáfolta, ezért valótlan tényállítás személyéről nem történt.

Álláspontja szerint nem lehet a szövegnek olyan tartalmat tulajdonítani, amellyel ellentétes tényállítás található az írásban. Ha a cikk azt írja, hogy az egyesület a pályázatok elbírálásakor jellemzően 4-5 céget hozott ki győztesként, akkor ennek a szövegnek nem lehet önkényesen azt a tartalmat tulajdonítani, hogy az állítás a felperesre vonatkoztatható. Ezért tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a felperes keresetösségi joga megállapítható. Az elsőfokú bíróság szövegértelmezése ellentétes az állandósult bírói gyakorlattal is, amely szerint a sajtó-helyreigazítási eljárásban kizárólag tényállítások és nem sugallatok mögöttes tartalmak vizsgálatára van lehetőség. A cikk szövegében még csak utalás sincs arra, hogy a felperes járt volna el a pályázatok elbírálásánál, ráadásul szabálytalanul, ezért téves az a megállapítás, hogy a szöveg a felperes személyére vonatkozik, így keresetösségi joggal rendelkezik a helyreigazítás követelésekor.

Hivatkoztak továbbá arra, hogy a felperes semmivel nem igazolta azt, hogy a pályázatok elbírálásánál milyen szerepe volt az elnöknek. Amennyiben az egyesület elnökének státusza tisztázatlan, nincs lehetősége a bíróságnak arra, hogy ítéletében megállapítást tegyen arra nézve, hogy annak elhallgatásával tüntették fel a valóságot hamis színben, hogy a pályázatok elbírálása egy részénél már nem volt elnök a felperes a ...-nál.

A cikk nem állította, de nem is utalt rá, hogy a pályázatok elbírálásánál szabálytalanság történt, hogy a felperes „befolyásolására, közbenjárása eredményeként” került volna sor a győztesek kiválasztására. A cikk nem szólt arról sem, hogy a kedvezményezettek azáltal részesültek szabálytalan előnyben, hogy a

bíráló bizottságban a felperes személyesen részt vett, így érthetetlen, hogy miért tulajdonított az elsőfokú bíróság jelentőséget annak, hogy voltak olyan pályázatok is, amelyek elbírálásakor már nem a felperes volt az egyesület elnöke, így az elsőfokú ítélet a hamis látszat keltését is megalapozatlanul állapította meg.

A felperes és az I-II. rendű alperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállóan állapította meg a tényállást, az abból levont következtetéseit és az így meghozott döntését a másodfokú bíróság mindenben osztotta. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla csak visszautal arra, hogy az elsőfokú bíróság által okszerűen került megállapításra, hogy valóban szerepelt a sérelmezett cikkben olyan utalás, ami a felperes igényérvényesítési jogosultságát megalapozta, így a felperes keresetösszeírás jogának részbeni megállapítására helytállóan került sor.

Azzal kapcsolatosan, hogy a cikkben hivatkozott vizsgálat lefolytatására a felperes leváltását vagy lemondását követően került-e sor, csak az írás felvezető lead-jében szerepel utalás akként, hogy a korábbi szocialista elnök leváltása után már az új független vezető hivatali ideje alatt vetette fel a vizsgálat az okirat-hamisítás és uniós pénzekkel való visszaélés gyanúját a ... elszámolásának áttekintése során. A felperes által kifogásolt, a leváltására vonatkozó tényállítás tekintetében a másodfokú bíróság a cikk bevezetőjének a szövegkörnyezetét értékelve azt emeli ki, hogy a sérelmezett állítás nem volt kihangsúlyozva, hanem olyan mondatfelvezetésben szerepel, ami miatt a két - bár kétségtelenül nem azonos - fogalom közötti különbség nem tekinthető jelentősnek, a két fogalom közötti éles elhatárolást nem alapozza meg.

A felperes helyreigazítási kérelmében megjelölt egyéb pontok tekintetében a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

Az alperesek által becsatolt rendőrségi feljelentés, ... által készített feljegyzés és a ... határozata alapján tényként állapítható meg, hogy valóban felmerült a fiktív elszámolások gyanúja. A cikk összefoglaló jelleggel tudósít a büntető feljelentésről, beszámolva arról, hogy az egyesületi vezetők saját maguknak is elszámoltak soha meg nem tett utakat. Kétségtelen, hogy a felperes is az egyesület vezetői közé tartozik, de a vezetők közé tartozik az a ... is, aki munkaszervezeti vezetőként az egyesület jelenlegi elnökének tájékoztatása szerint kötelezettségszegést követett el és a belső vizsgálat idejére sor is került nevezett felmentésére. Így tehát, miután nem kifejezetten a felperes személyére, hanem az egyesületi vezetőkre vonatkozik az a tényállítás, hogy felmerült a fiktív elszámolások gyanúja, külön a felperes neve e körben említésre nem került, a hamis látszatkeltésre vonatkozó kereseti kérelem ezen része alaptalan.

Kétségtelen az, hogy a felperes neve a sérelmezett írásban több helyen is megjelenik, azonban a keresetében előterjesztett további kérdéskörök tekintetében az igényérvényesítési jogosultsága nem volt megállapítható, miután az általa megjelölt további állítások nem a személyére, hanem az általa korábban vezetett egyesületre, illetve más, a cikkben említett cégekre vonatkoznak.

Az alperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában írtakra utal vissza. Tényként volt megállapítható, hogy a felperes érdekeltségi körébe tartozó cégek mindössze 10 %-ot el nem érő mértékben nyertek pályázati támogatást és nem volt bizonyított az, hogy erre a felperes pozíciójával való visszaélés következtében, annak eredményeként került volna sor.

A fellebbezési eljárás költségeinek viseléséről az ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján döntött. Miután sem a felperes, sem az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes és az I. rendű alperes köteles a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán állam által előlegezett fellebbezési illeték megfizetésére, míg az ezt meghaladóan felmerült fellebbezési költségeiket a peres felek maguk viselik.

Budapest, 2013. március 19.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő